

Vaccination av barn i familjehem

Socialnämndens ansvar

När ett barn har placerats i familjehem med stöd av socialtjänstlagen (2001:453, SoL) behåller barnets vårdnadshavare rätten att fatta beslut om barnets personliga förhållanden. I dessa fall kan socialnämnden inte besluta om att ett barn ska vaccineras mot vårdnadshavarnas vilja.

För ett barn som har beretts vård med stöd av lagen (1990:52) om vård av unga, LVU har ansvaret för att bestämma om barnets person flyttats över till socialnämnden eller till den som vårdar barnet på nämndens uppdrag. Enligt föräldrabalken har barn rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran. I skyldigheten att ge barnet omvårdnad ligger att se till att skydda barnet mot sjukdom och skada. Det innebär att socialnämnden har ett ansvar för att se till att ett barn som är omhändertaget enligt LVU får de vaccinationer som han eller hon behöver.

Nämnden kan behöva samråda med föräldrarna inför vaccination. Det gäller vare sig barnet är placerat med stöd av LVU eller med stöd av socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Barnets föräldrar kan ha kunskap om eventuella allergier och tidigare reaktioner på vaccination m.m. som kan vara viktigt att känna till inför vaccination.

Barnets egen vilja

I takt med ett barns stigande ålder och utveckling ska man ta allt större hänsyn till barnets egna synpunkter och önskemål. Barn får i vissa fall själva fatta beslut. För att ett barn ska få fatta beslut behöver barnet ha en mognad som innebär att barnet kan förstå innebörden av beslutet, ta till sig information och att överblicka konsekvenserna. Om ett barn är tillräckligt moget för att själv fatta beslut beror därför också på vad beslutet gäller och frågans svårighetsgrad. När det gäller beslut om vaccination mot den nya influensan torde många ungdomar i de övre tonåren ha en tillräcklig mognad för att själva kunna fatta beslut om vaccination. Frågan blir endast aktuell om ett barn, med tillräcklig ålder och mognad för att fatta beslut om vaccination, väljer att vaccinera sig - då kan barnet vaccineras utan att vårdnadshavaren samtycker. Det kan inte komma i fråga att vaccinera ett barn med tillräcklig ålder och mognad mot barnets vilja.

Katrin Brusquini Westlund på Socialstyrelsen